

A Brassói Ujlap előfizetési ára:

egész évre . . . . . K 12.—
 élvévre . . . . . „ 6.—
 negyedévre . . . . . „ 3.—
 egy hóra . . . . . „ 1.—

Egyes szám ára 4 fillér.

BRASSÓI UJLAP

TÁRSADALMI NAPILAP.

Megjelenik vasár- és ünnepnapok kivételével minden nap délután 6 órakor.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal, Kapu-utca 45. szám. Hirdetések díjazás szerint.

Szerkesztőség: KOLOSTOR-UTCA 23. SZ.
TELEFON: 110.Felelős szerkesztő: BUSZEK BÉLA.
Főszerkesztő: Dr. WASYLKIEWICZ VIKTOR.Kiadja: ÉGETŐ TESTVÉREK NYOMDAJA.
Kiadóhivatal: Kapu-u. 45. — Telefon-szám: 515.

Az egyházközségi iskolaadó.

Lapunk 251-ik számában „Asztaltársak” aláírással egy közlemény látott napvilágot, mely valójában nyílt levél a r. k. egyházközség tagjaihoz, hogy fel ne üljenek holmi megindult mozgalomnak, melyet a névtelenség homályába burkolt „egyházközségi képviselők” akarnak indítani az iskolaadó eltörlésére.

Nem ismerjük e mozgalomnak méreteit, de nem is tartjuk se fontosnak, se komolynak, mert elvégre okvetlenkedők mindig voltak; de mert mégis sokakat tévedésbe ejthet a külszin, a formás csábítás, talán nem lesz érdektelen, ha kissé foglalkozunk e kérdéssel is.

Az 1868. évi 38. t. c. 11. §-a a hitközségeknek biztosítja azt a jogot, hogy iskoláik felállítására s fenntartására hiveik anyagi hozzájárulását a saját képviselőik által meghatározandó módon és arányban, amint eddig szokásban volt, ezután is igénybe vehetik.

Az 1868. évi törvénycikk említett paragrafusa tehát jogot ad az egyháznak, hogy iskoláik fenntartására hi-

veiket megadóztassák, sőt az adózás módját illetőleg is az állam az egyháznak teljesen szabadkezet nyújt.

És ez természetes. Az iskolák kezdetben teljesen az egyházak hatáskörébe tartoztak s az állam jóval később eszmélt arra, hogy a népoktatás kérdése mennyire fontos kérdése állami életünknek; s mily fontos tényezője az állami életünk fejlődésének az iskola. Éppen azért az egyházak teljesen joggal intézkedtek hatáskörükben s felismerve az iskolák fontosságát minden áldozatot meghoztak, hogy iskoláikat fenntartsák.

Napjainkban, mikor a népoktatás ügyét az állam magáévé tette, az egyházak még sem adták fel, nem is adhatták fel iskoláikat, mert ezzel az igazi nevelés ügyének ártottak volna. Legkevésbé se kicsinyeljük le az állami iskolák nevelési módját s e téren elért eredményeit, de mindenesetben hangoztatjuk azt, hogy a hitvallásos iskolák voltak a multban s lehetnek a jövőben a gyermeki vallásos élet melegágyai s éppen azért ha bármely egyház hitvallásos iskoláját feladja, azt nem igyekszik legmesszebbmenő áldozattal fenntartani, vagy nemtörődöm-

ségével azt a züllésnek teszi ki, ez az egyház saját maga alatt ássa meg a talajt, saját maga állítja ki a szegénységi bizonyítványt, saját maga becsüli le önmagát.

S a legcsodálatosabb az, ha ez a kath. egyház vezető férfiai közt történik, kik ilyen mozgalom indításával önmagukat kompromittálják nemcsak azzal, hogy elárulják hitbeli gyengeségüket, de főleg azzal, hogy elárulják vastag tudatlanságukat az iskolai törvényekben.

Mint minden keresztény s annál inkább katolikus embernek meggyőződése kell legyen, amint ma már meggyőződése minden komolyan gondolkozó főnek, hogy a gyermeknevelés, művelés, tanítás és képzés helyes s igazi alapja az Isten, s benne való mély hit lehet. Ma már a legmodernebb pedagógusok is azt vallják, hogy a gyermekkedélynek legintenzívebb irányítója az Isten s az ő szeretete s azért tapasztalható az, hogy az iskolák államosításába most nem egykönnyen megy bele az állam, hol a magyar nyelv egyébként nincs veszélyeztetve, mert mint egy tanfelügyelő helyesen mondta: a statisztikai kimuta-

Ünnepi beszéd.

Felolvasta Kolozsvári-Sillye Béla főgimn. tanár a brassói r. k. főgimn. Szt. Imre ünnepélyén.

IV.

Mert Kegyelmes Atyánk szereti a mindenség Alkotóját, szereti annak képmását: az embert és annak lelkét. Ez a felebaráti szeretet nemes, mert nem türelmetlen, valláskülönbség nélkül öleli át mindazokat, kik a szeretet Istenének visszfényét tükrözik vissza hívő lelkükben. Ez a humanizmus az, mely áldozatra kész akkor, midőn a betegeket a kórágyon meglátogatja s beteg lelketeket a gyóntató székben orvosolja.

Ember és hazaszerető lelke nemcsak a hullámzó politikai viszonyokat kíséri figyelemmel, hanem látnoki lélekkel a jövőbe tekint, midőn az iskolák és népjobbítás ügyével foglalkozik s egy tiszta, testben-lélekben erős nemzedék nevelését munkálja, mert Ő fogja fel legjobban a költő szavát: lesz-e

gyümölcs a fán, amelynek nincs virága, virág vagy te Hazám ifjusága.

E magasabb rangú érzelmekhez csatlakozik szülője iránti szeretete; megható az a gyöngédség, melyet a fejedelmi megjelenésű matrona iránt tanúsít fia az erdélyi püspök, ki most is azzal a szeretettel, ragaszkodással csüng az édes anyán, mellyel viseltetett akkor, midőn még holló fűrtök köríték az anya glóriás homlokát, s midőn Erdély jelenlegi püspöke még gyermek volt, mint ti.

Boldog az anya, ki fiában felmagasztaltatik, de talán boldogabb a gyermek, ki — mint Főpásztorunk is — olyan szülőt bír Isten kegyelméből, hogy az emberek milliói közül is őt választaná barátjának is.

Szóljak-e Kegyelmes Atyánk igazi nagyuri udvariasságáról, szeretetreméltó nyájaságáról, rajzoljam-e azt a figyelmességet, mellyel feledtetni tudja magas állását s ennél fogva szegény-gazdag, gyermek és férfiú,

tudós és tudatlan a legnagyobb bizalommal fordul hozzá. Nem beszélék ezekről, mert a legragyogóbb leírás is fakó, a személyes tapasztalat varázsához képest.

Jellemezzem-e őt mint munkás tagját az egyháznak és a hazának? Erdély hitéletének fellendülése az ő apostoli buzgalmának köszönhető, de nemcsak a miénk, hanem a más felekezeté is, mert a nemes fáradozásban, mellyel a lelkek üdvét munkálja, követőkre talált azok részéről is, kik más valásuak ugyan, de hívő lelkek.

Hogy mennyire át van hatva a kora ifjuságtól megszokott kötelességteljesítéstől, azt bizonyítja az, hogy orvosi tilalom dacára is megkezdte a gondjaira bizott intézetek látogatását s csak súlyosabb rosszullete akadályozta meg abban, hogy minket is fel nem keresett.

Aki, mint Kegyelmes Főpásztorunk is, Isten, haza, vallása és felebarátja iránti kötelességét teljesíti, annak lelke a nyugodt ön-

Barthelmie György

Telefon 380.

Brassó, Kapu-u. 41.

Telefon 380.

Összes alkatrészek.

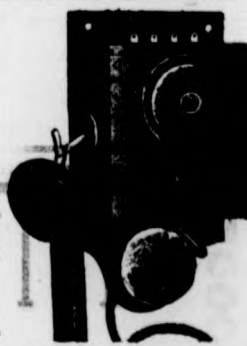
Irógépiskola.

Első különlegességi
szerek és mecha-
nikai javító műhelye.

Legnagyobb lemez-
raktár. Minden hó-
napban új lemezek.

tások szerint a hitvallásos iskolákból kikerült növendékekre sokkal kisebb százalék esik a nyilvános bűnök statisztikájában, mint a más iskolákra.

De vaštag s megbocsáthatlan tudatlanságot árul el az, aki azt mondja, hogy a hitvallásos iskolák feladásával megszűnik az iskolai adó, s a terheket az állam veszi át. Oh nem!

A teher megmarad továbbra is, sőt emelkedik, mert az állam sokkal többet követel, mint a hitvallásos iskola.

Mindezeket konstatáljuk azok kedvéért, kiket talán tévedésbe ejtethet az a csábítás: nem kell adót fizetnünk.

S most még csak egyet! Isten tudja hogyan van, de pl. a zsidó, vagy más felekezeti ember, ki pedig ugyan csak meg van nyomva hitközségi s iskolai adóval, alig nyitja ki a száját zugolódásra, sőt verejtékes filléreit szívesen áldozza fel s gyermekeit csak saját iskolájába járatja, míg ilyfajta panaszkok kath. ajkáról oly sokszor feltörnek ok és alap nélkül.

Honnan van ez? Mert mi még mindig nem vagyunk katolikusok, nem tudunk együtt érezni, együtt gondolkozni, együtt élni egyházunkkal, nincs — sajna — nincs kath. keresztény öntudatunk, mert nincs hitünk, nincs kath. tudásunk, mert — sajna — őseink is így gondolkodtak, mint mi, és sajnálták áldozatos filléreiket a kath. iskolától.

Uraim! kath. uraim! több hitet, melegebb érzést, s forróbb ragaszkodást egyházunkhoz s intézményeihez, vagy? ... legyünk következetesek s ne áruljuk el, hogy az oroszlan bőr alatt idegen hangokat hallatunk. (Nó.)

tudat édességével telik el, azzal, amit az önző, a mesés India minden kincsével sem vásárolhat meg. A jól végzett munka kísérője az a gyermeked kedély, mely Kegyelmes Atyánk legvonzóbb emberi tulajdonsága: állandó jókedv, derű honol lelkében, mosoly az ajkon, boldogság a szívben s türekvés a lélekben, hogy ennek a legnagyobb földi boldogságnak mindenki részese legyen.

Szorítsd a rohanó Duna hullámaint szükgátak közé, szegezd gyenge hajód vitorláját a zugó szélvésznek, tekints a ragyogó napba — s add Kegyelmes Főpásztorunk jellemzését egy beszéd keretében — egyaránt lehetetlenre vállalkoztál. Szeretetének árja feltartóztatlan; erélye, munkabírása, buzgósága magával ragad; erényeinek fénye, tetteinek dicsősége tul ragyog időn, enyészeten — az ő egész élete nekünk példa legyen.

(Vége.)

Városi épületeink.

A főkapitány ur figyelmébe.

Régi tapasztalat az, hogy a csizmadiának van legrongyosabb csizmája s a szabónak legfoltosabb ruhája s mindenki keserű árvaságra jutott, akinek sok gondiselője van. Nem régen egy nagyon szegényes lelkészem jártam, hol arra a kérdésre, miért van minden úgy elhanyagolva azt a választ kaptam: a káptalan a patronus. Hát bizony úgy látszik ez így van mindenütt azzal, ami közös ügy s a sok bába közt ha éppen nem is vesz el a gyermek, de elsatnyul, elvéznu, tudóbetegé lesz.

Nó de miről is van szó? Ismerünk a Kapu-utcában egy házat (naponként megfordulunk abban, hát jól ismerjük) mely beillik a legsötétebb Afrikába, de a kultur Európába semmi esetre. A lakás maga lehetetlen állapotban van. S az udvar, az egész környék? Brr!

Kié e ház, hogyan tűrhet meg ilyet a rendőrség stb. stb.? kérdések toltak első nap ajkainkra, mikor szeliden fülembé sugta szomszédom:

Pszt! ez a város épülete?

Hja! Akkor nem szoltam semmit!

Mert végre úgy is gondolkodhatik a város: én vagyok a törvényhozó s elég ha másnak parancsolni tudok, magamnak csaknem parancsolok.

Igy gondolkozik-e a város, vagy nem, azt nem tudom, de azt tudom, hogy egyáltalán nem repsectálja a maga alkottat örvényeket s a sokat hangoztatott köztisztasággal a saját portáján maga törődik legkevesebbet.

No de menjünk beljebb egygyel!

A virágsoron van egy város cimerével ékített épület, mely előtt kardos rendőr áll őrt. Nem kellemes dolog ott gyakran megfordulni sok mindenért, de nagyon kelemetlen azért is, amit az ember ott lát. Már külsőleg is egészségtelen, hát még ha az ember beljebb hatol.

Az egészségtelen, dohos s minden kellemetlen büzzel telt szag állandóan kísérti azt, ki ott megfordulni kénytelen.

S a rendőrségi büntető osztály fogdájától meg Isten őriz. Nedves, hűzős, egészségtelen úgy, hogy onnan még egy erős szervezeti ember is egy napi tartzkodás után a kórházba kerül.

Pedig az 1876. évi XIV. t. c. 11. §-át elsősorban a város polgármesterének s rendőr főkapitányának kellene ismernie, mely az összes épületek ellenőrzését a rendőr főkapitány kötelességévé teszi, megadván neki egyszersmind a jogot, hogy saját hatáskörében az egészségtelen s meg nem felelő lakásokból kiköltöztesse a lakókat.

S miért kiméli a rendőr főkapitány a várost? Vagy nem győződött meg a valóról? Ugy ajánljuk, nézze meg a Kapu-utca 45. számú bérházat (városi épületet) s a rendőrség épületét. A továbbiakat teljesen a főkapitány urra bizzuk, mert Brassó városának még sem lehet büszkesége, hogy ilyen épületei, bérházai vannak s a rendőr főkapitány urról meggyőződhetünk, hogy működésében minden mellék tekintetektől mentes igazság vezet s azért hisszük, hogy ezen az állapoton mielőbb segítve lesz. (Nemó.)

A népszövetségi kurzus programja nov. 26—28.

Mint jeleztük, a kath. Népszövetség brassói köre e hó 26—28-án három napos társadalmi kurzust rendez, mely hisszük, hogy társadalmi életünkre nagy hatással lesz s új vér, új élet fog felpezsdülni a most csaknem tétlen kath. köreinkben. A vezetőség a napokban küldi szét a meghívókat, de addig is kedves kötelességet vélünk tenni olvasó közönségünknek, ha a meghívót egész terjedelmében olvasóinknak megsugjuk:

Katholikus testvéreink! Az életért, az érvényesülésért való harc soha nem volt olyan súlyos, mint napjainkban. A legbiztosabb fegyvert a küzdelemben a tudás, a foglalkozásunkhoz a gazdasági és szellemi áramlatokban való eligazodáshoz szükséges ismeretek adják.

Ezeknek a gyarapítása és kiegészítése céljából a társadalom minden rétege számára három napon át kurzust tart a brassói Katholikus Népszövetség a helybeli r. k. főgimnázium tornatermében a következő tárgyszorozattal:

Kedden, nov. 26-án este 6 órakor: A Népszövetség szervezete és programja. Haller István orszgy. képviselő. A tej, mint fontos táplálék. Dr. Molnár István ny. főgymn. igazgató. A keresztény gondolat és a szabad gondolat. Dr. Vass József a budapesti sz. Imre Collegium igazgatója.

Szerdán, nov. 27-én este 6 órakor: Szerepünk a közgazdasági életben. Haller István. A hus és a kenyér. Dr. Molnár István. A keresztény gondolat és a szociális kultúra. Dr. Vass József.

Csütörtökön, nov. 28-án este 6 órakor: Ipari állapotaink. Haller István. Alkalmi beszerzési szövetkezetek. Dr. Molnár István. A keresztény gondolat és az erkölcs. Dr. Vass József.

Katholikus Testvéreink! A mindnyájunk szükségleteit szemelött tartó tanfolyamra jöjjetek el mindnyájan, hogy ismeretekben gazdagodva dolgozhassunk a haza és a magunk javára. A Népszövetség.

A „BRASSÓI UJLAP”

egyes számonkint a következő helyeken kapható:

Hedwig H. és Tsa. könyvkereskedésében, Kolostor-utca 29.

Jakab István dohánytözsdejében, Kolostor-utca 10.

Benkő Ignác könyvkereskedésében, Kapu-utca 52.

Kovács P. Pál vegyeskereskedésében, Katonakórháztér 1.

Papp István vegyeskereskedésében, Petocile-utca 71.

Servatius A. vegyeskereskedésében, Lópiac 12.

Tellmann Béla
divatterme.

Brassó, Ferenc-József-tér és Lópiac sarokház Serg.-féle posztóüzlet I. emelet.

Készít saját műhelyében elsőrangú munkások által izlésesen előállított honi szövetekből

uri ruhákat.

Angol női felöltők és kosztümök készítése.

Vidéki megrendeléseket felelőség mellett próba nélkül is kifogástalanul teljesít.

HIREK.

Izenet az égbe.

Ugy halottam püspök atyám,
Hogy te gyakran jársz az égbe.
Ha csendül az estharangszó
S ezüstszava száll a légbe;
Ha panaszszó hangzik széjjel
Földi nyomor terhe alatt,
Vagy ha árvák hő szeméből
Hull a könnyü, mint a harmat;
Ha kenyeret kér az éhes
És irgalmat a bűnbánó,
Ha terjed a bűn, gonoszság,
Földet tipró, eget bántó:
Te a sok bajt összeszeded
S ma szárnyon égbe viszed.

Igy hát én is, püspök atyám,
Izenetet küldök tőled,
Csakhogy, kérlek, szépen kérlek,
Átaladni el ne feledd!
Mit is mondj csak Jézuskának?
Mond, hogy mi Őt hön szeretjük
S a mig meleg, a mig dobog:
Övé szívünk, övé lelkünk.
És ha néha rosszak vagyunk,
Kissé restek, könnyelműek,
S mint pillangót rét virága,
El is szédít tán a vétek;
Ha gyenge a bizonyítvány,
S mama könnyez, apa dul-ful,
Ne büntessen a Jézuska,
Jobbak leszünk majd ezentul . . .

Mond meg azt is, kebleinkben
Tiszta lánggal ég a szent hit,
Szűz erény és tiszta erkölcs
Tette készlet, serkent, hevit.
S mint az ősök vérükkel is
Áldoztak a szent egyháznak,
Isten ügye: kereszt, oltár
Minket is a sorba hívnek.
S a hogy Szent István Budáról
Messze jövendőbe mutat,
Hitért küdve, jóra törve, —
Ugy várjuk a vándorutat . . .
Mint vezérünk, Imre herceg,
Földön élve, égbe vágyunk,
Oda száll reményünk, oda
Röppen égi tiszta álmunk.
S bár sok a csáb és mi gyengék,
De a szent hit megacéloz
S támogat az Ur kegyelme,
Mig eljutunk majd a célhoz.

Mond meg azt is, Isten után
A hont szeretjük legjobban,
Szent nevének hallatára
Forr a vérünk, szívünk dobban.
Hős csatáknak, diadalnak
Fényes útja jár előttünk,
Turulmadár szárnya csattog
A regés multból felettünk.
Látjuk Árpád hadverését,
Dobó, Zrinyi rohanását,
Kinek hirben a nagy világ,
Csak nagy ritkán látta mását.
Fényes álmok, véres árnyak
Büvölnek el, igéznek meg,
Karunk feszül, agyunk izzik,
Minden izmunk reszket, remeg.
És imára nyílik ajkunk
S mint n . . . dal száll az ének,
Adj, óh Isten, jó jövendőt
E szent honnak, e hős népnek!

És ha imaszárnyon újra
A felhőn tul emelkedel,

Fény honába, hol előlünk
Eltakar a csillagleppel, —
Izenetül mond meg azt is,
Miért szived tudom eped,
Hogy erényben, tudományban
Boldoguljon gyenge néped!

Istenem! Beh szép is ottan . . .
Angyal puha szárnya rezdül,
Tiszta lelkek örömhanga
Zendül az égen keresztül.
Még izennék sokat, mindent,
Mit szó nem tud, csak a szív sejt,
De a mig a száj átvénne
És hangba fűzné, — elfelejt.
Csak még egyet mondj meg kérlek,
Azt izeni buzgó néped,
Hogy Jézuska még sokáig
Éltessen, tartson meg téged!

Brassó, 1912. nov. 9.

Bálint Gy.

Az Istentisztelet sorrendje a plebánia templomban. November hó 10-én — vasárnap — a plebánia templomban az istentisztelet sorrendje a következő: Reggel 6, 7, 8, 9 és fél 12 órakor csendes szent mise. 10 órakor német szent beszédet mond Meisel József apát-plebános, utána énekes szent mise. — Délután 5 órakor a hitelemző beszédeket folytatja Meisel József apát-plebános, utána szt óra.

Kongregánisták! Vasárnap délután 3 órakor gyűlés lesz. A Prézés.

Kik mennek statusgyűlésre. A folyó hó 14-én tartandó statusgyűlésen résztvesznek városunkból: Vajna Gábor dr. és Szent Bálint, mint az egyházközség kiküldöttei, Szélyes Dénes a gimnázium képviselőjében és Meisel József apát-plebános hivatalból. Az utóbbi, mint 15-ös bizottsági tag már hétfőn utazik, hogy résztvegyen az előkészítő bizottsági gyűlésén.

A Kolozsvári Szent Imre Egyesület a kolozsvári r. kath. főgimnázium közreműködésével Szent Imre tiszteletére és gróf Majláth G. Károly erdélyi püspök ur Ónagyméltósága kettős jubileuma alkalmából 1912. november 13-án, este 6 órakor az egyetem aulájában ünnepélyt rendez.

A Brassói Székely Társaság folyó hó 13-án este összejövetelt tart a Polgárikörben, melyre a tagokat ezuton hívja meg az elnökség. Külön meghívók nem adatnak ki.

Adomány. Herzum Károly Erzsike leánya elhalálozása alkalmából 6 kor. adományozott a harangalapra. Isten fizesse.

Mária Társulat gyűlése folyó hó 10-én — vasárnap — délután 4 órakor a rajzteremben lesz.

Kinevezés a törvényszéknél. A m. kir. igazságügyi miniszter Lukács János sárkányi kir. járásbírói díjnokot a szolnoki kir. törvényszékhez irnokká nevezte ki.

Tanügy köréből. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Nagy Kálmán mezőturi önálló gazdasági népiskolai igazgató-tanítót hason minőségben a sepsiszentgyörgyi gazdasági népiskolához helyezte át. — A vallás- és közoktatásügyi miniszter Budainé Horváth Róza ujozovai és Schusztér Józsefin barcaufalui állami övonóket saját kérelmükre kölcsönösen áthelyezte.

Pénzügy köréből. A m. kir. pénzügyminiszter Schaller Ferencz segélydíjas pénzügyi számgyakornokot a brassói m. kir.

pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőség-nél pénzügyi számtisztét a marosvásárhelyi m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez kinevezte.

A hercegprimás lemondása. Távirati tudósításunkban jeleztük, hogy Vaszary Kolos hercegprimás lemondott magas méltóságáról. Most a katolikus egyházi körök könyomatos, a Magyar Kurir megerősíti ezt a hirt következő közlésével: A legilletékesebb helyen a Magyar Kurirt annak kijelentésére hatalmazták föl, hogy maga a tény, Vaszary Kolos hercegprimásnak e méltóságáról, valamint az esztergomi érsekségről való lemondása igaz, hivatalosan azonban mindaddig nem fogják publikálni, a mig az apostoli szentszék elengedhetetlen hozzájárulása és fölmentése meg nem érkezik. Ennek megérkezése után lehet csak szó a hercegprimási méltóság és az esztergomi érsekség betöltéséről. Erre az állásra a legilletékesebb körök véleménye szerint is dr. Csernoch János kalocsai érsek a legpozitívabb jeölt. A mi már most az ily módon megüresedő kalocsai érsekség és ezzel kapcsolatosan más püspökségek betöltéséről került a sajtóba, mindaz még időelőtti kombináció.

A Brassói Egységes Magyar Párt Végrehajtó Bizottsága Brassó város magyar választó polgársága által f. évi november hó 10-én (vasárnap) délelőtt 11 órakor a régi „Orient“ szálloda nagytermében rendes közgyűlést tart. A közgyűlés tárgya: 1. Elnöki megnyitó. 2. Évi jelentés. 3. Indítványok.

A brassói filharmónikus társaság évenkénti három hangversenyét ez évben is megtartja s az eddigi szokástól eltérően most előre ismerteti az 1912—13. év három hangversenyén előadandó összes művek sorrendjét, valamint a hangversenyek időpontját. A legközelebbi hangverseny a jövő héten, kedden este lesz a Vigadóban; ez estélyen az összes számok Wagner válogatott műveiből fognak állni, miáltal a mesternek 100 éves szül. évfordulóját kívánja megünnepelni a filh. társaság. Az estély programja a következő: 1. Rieni opera nyitánya, előadja a filh. társaság. 2. Tannhäuser operából: Erzsébet áriája a Lohengrin operából: Elza álma, előadja Schabbel-Zoder Anna bajor kir. kamara énekesnő Münchenből. 3. Siegfried operából: Erdei hangulat, előadja a filh. társulat. 4. Tristan operából: Izolde halála: Előadja a nevezett énekesnő és 5. Tannhäuser opera nyitánya, előadja a filh. társulat. — A II. hangverseny előadási ideje 1913. január 16-ika. Műsor: 1. Beethoven: VIII. Symphoniája. 2. Lully—Mottl: Ballet Suite. 3. Weber—Oberon: Nyitány. — A III. hangverseny előadása 1913. március 7-én lesz a következő műsorról: 1. Dvorak: V. symphonia „Az új világ“-ból. 2. Saint-Saens: hegedűkoncert, előadja Jullig János bécsi hegedűművész. 3. Smetana: nyitány. — Mind a három estély előreláthatólag érdekesnek és igen magas nivójúnak ígérkezik és hisszük is, hogy a filh. társaság az ő szokott pontos és hiánytalan előadásával a tervbe vett hangversenyeket közmegeledésre fogja lebonyolítani. — Az első, vagyis a keddi hangversenyre már most felhívjuk a klasszikus zene barátait, különösen a magyarság köréből, a kiknek a filh. társaság előadására sokkal nagyobb számban kellene részt venniök, mint eddig. Jegyek a Zeidner-féle könyvkereskedésben kaphatók. (Buzasor.)

A városi tűzifa árát felemelték. Mint hivatalos helyről jelentik, a városi tűzifa árát ismét felemelték. A fa jelenlegi ára: csomós

és ága egyenesen félölenkét 20 korona, felapritva 23 korona.

Öngyilkos kuriai bíró. Aradról írják: Salacz Béla ny. törvényszéki elnök, c. kuriai bíró f. hó 7-én forgópisztolyával Perényi-utca 6. szám alatti lakásán agyonlőtte magát. Tettének oka nagyfokú idegesség.

Állategészségügy. Az alispáni hivatalhoz érkezett jelentés szerint Földvár községben a takonykór állatbetegség fellépett, Apáca községben a bivalyvész megszűnt.

APOLLO mozgó a nyári szinkörben.

MŰSOR:

November 8-án és 9-én.

Skorpio.

Tanulságos.

Felhők között.

Humoros.

Légyótt hármashan.

Humoros.

Jó lelkű kínai.

Dráma.

Az erősebb.

Színjáték 2 felvonásban. 1200 mtr. hosszú kép, A Nordisk film compagne szenzációs újdonsága. Főszerepeket Frölich Else a legszebb dán mozi-színésznő és Psilander Waldemár világ legelső mozi-színésze játsza.

November 10-én és 11-én:

Arabs nép mulatságai.

Tanulságos.

Magtól a virágig.

Tanulságos.

Náci hercules lesz.

Humoros.

Nyolo és feles kesztyű.

Humoros.

MA és HOLNAP.

Első komoly tárgyú magyar dráma, 3 felv. 2000 mtr. hosszú kép, melynek nemcsak szereplői, de millője és a tárgya is magyar. —
Írták: Siklósi Iván és Roboz Imre.

Szereplők: Az öreg gróf — Abonyi Gyula, a nemzeti színház tagja, a felesége — Veszpréminé, Kázmér herceg — Szeghő Endre, a budai színház tagja. A bankár — Fehér Gyula, Pierette — Ardó Ilonka, Pierrot — Szalay Gyula, Arisztid — Kertész Mihály, a magyar szín. tagja, Az inas — K. Kovács Andor, Tisztartó — Gabányi Pál gróf — Solmai Arthur, A hercegnő — Acéi Ilona, a Nemzeti színház tagjai. Hölgyek, urak, játékosok, Pál gróf barátai, korcsmai vendégek.

Táviratok.

Budapest, nov. 9.

Az ellenzéki újságok hevesen támadják a külügyi politikát. A Budapest ezt írja: Azért, hogy Szerbia tengerparthoz jut, igazán nem érdemes háborút kezdeni.

Az Újság megcáfolja azt a híresztelést, hogy Konstantinápoly lángokban áll.

A lapok közlik Pasics szerb miniszter egy táviratát, melyben monarchiánkat hevesen támadja.

Budapest, nov. 9.

A magyar delegáció a külügyi kérdéseket tárgyalta. Khuen tartott na-

gyobb beszédet, melyben főleg Albánia függetlenségének szükségét hangsúlyozta s követelte, hogy monarchiánk ezen akaratának fegyverrel is szerezzen érvényt.

Budapest, nov. 9.

Ugron belgrádi követ tegnap hosszabb ideig tanácskozott Berchtold külügyminiszterrel. Ugron ma Belgrádba visszautazott.

Budapest, nov. 9.

Ő Felsége ma délelőtt kihallgatáson fogadta Berchtoldot, majd Tschirschkyt német nagykövetet. Hétfőn általános kihallgatás lesz.

Bécs, nov. 9.

A költségvetés tárgyalásánál ma délután fél 6 kor Bulibic megkezdte obstrukcios beszédét. A beszéd közben többször zajos közbeszólás volt.

Róma, nov. 9.

A török nagykövet Nai bey és a követségi hivatalnokok ma megérkeztek.

Budapest, nov. 9.

A boszniai vasutakról szóló javaslat a szentesítés előtt a napokban kerül a boszniai országgyűlés elé, mely tárgyalni fogja. Ő felsége kijelentette, hogy ennek a kérdésnek megoldásával régi vágya teljesült.

Berlin, nov. 9.

A birodalmi kancellár és San Giuliano közt folytatott tárgyalás a keleti kérdésben barátságos megoldásra jutott. A megállapodásban benne volt Szögyény nagykövet is s így a hármas szövetség felfogása egyöntetű s oda céloz, hogy míg közelebbi érdekeik nem kívánják, a balkán háboruba se pro se contra nem folynak be.

Pétervár, nov. 9.

A szláv egyesületek közt megállapodás jött létre az irányban, hogy Oroszország kényeritessék arra, hogy minden hatalmával rajta legyen, hogy a balkánállamok által elfoglalt részek kezükben maradjanak.

Brüsszel, nov. 9.

Poincare tárgyalt Bulgáriával a balkán kérdés megoldását illetőleg s abban állapodtak meg, hogy Brüsszelben konferenciát hívnak össze.

Sarejevó, nov. 9.

Uvaczból jelentik: Tegnap a szerb gyalogság egy zászlóaljja a boszniai határon át Trivojba vonult be. Az előre vonulást mi sem akadályozta.

Athén, nov. 9.

A király a trónörökösötől táviratot kapott, melyben jelenti, hogy Szalonikit a görögök elfoglalták. A város ki-

van világítva. Az összes harangokkal harangoznak.

Belgrád, nov. 9.

A szerbeknek Szalonikibe való bevonulása késedelmet szenved, mert ott a fekete himlő nagyon el van terjedve. Mihelyt az összes középületeken fertőtlenítk, megtartják a bevonulást.

Mustafapasa, nov. 9.

A törökök a visszavonulásnál erős ellentállást fejtettek ki.

Athén, nov. 9.

A görögök Szalonikit körülvették. Konstantin trónörökös a várost feladásra szólította fel.

Azt hiszik, hogy a törökök ellentállást ki se fejtének és a görögök még ma bevonlnak.

Az Atheni ügynökség azt jelenti, hogy Szalonikit a görögök bevették. E hirre Athént kivilágították.

Konstantinápoly, nov. 9.

„Massudic“ csatahajó parancsot kapott az előre nyomulásra, hogy a Tschadalcsda vonalon levő török se-reget védelmezze meg. Hamis az a híresztelés, hogy a Lolyd társaság hajóit a török vizekre rendelték.

A lapok nagy felhívást közölnek a néphez, melyben az ottomán birodalom megmentésére szólítják fel a lakosságot. E felhívásra nagyon sok muzulmán jelentkezett, kik közt sok kolera beteg is van.

Pétervár, nov. 9.

Alapnélküli az a híresztelés, hogy Oroszország a tartalékosokat visszatar-totta.

Marseile, nov. 9.

A kormány egy csata hajót küldött a török vizekre a francia alattvalók védelmére azon esetre, ha Konstantinápolyban lázadás ütne ki.

Belgrád, nov. 9.

Az alsó ausztriai bank és a prágai hitelbank a szerb vörös keresztnek nagyobb segílyt küldtek.

Ugyszintén a szentamási szerbek hálájuk fejében pénzt s két vagon ruhát küldtek a szerb sebesülteknek.

Konstantinápoly, nov. 9.

A birodalomban elhatározták, hogy vallásháborút proklamálnak.

A hivatalos jelentések szerint Dramanál heves ostromot kíséreltek meg a bolgárok, de visszaverettek.

Athén, nov. 9.

Az idevaló zsidó hitközség üdvözölte táviratilag a szaloniki hitközséget, hogy a török uralom alól felszabadult.

Mulatságok.

A „Brassói Magyar Dalárda“ III-ik rendezés estélye. A „Brassói Magyar Dalárda“ 1912. november hó 9-én (szombaton) saját pénztára javára a „Vigadó“ (Redout) nagytermében tartja Honigberger Emil karnagy ur vezetése alatt táncal egybekötött III-ik rendezés estélyét. — Helyárok: Erkély-ülés 1—78-ig 3 kor., Orchester-ülés 1—32-ig 3 kor., a többi földszinti ülőhelyek 1—316-ig, valamint állóhely a földszinten 2 korona. Az erkély- és Orchester-ülések kivételével az összes földszinti ülőhelyek számozatlanok. Erkélyemelvény 1—56-ig (szintén számozatlan) 2 korona. Jegyek válthatók Király Lajos ur kolostor-utcai üzletében. — Pártoló tagok kedvezményes jegyeiket november hó 8-áig ugyanott válthatják ki. Pártoló tagságra jelentkezhetni az egyleti pénztáros urnál. A kedvezményes jegyek már ezen előadásra kiadatnak. — Pártoló tagsági díj egy évre 6 korona. — Felülfizetések az új otthon javára köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. — Kezdeté este 8 órakor. — Kiknek tévedésből esetleg meghívó nem küldött, de arra igényt tartanak, azok Tutsek Jenő egyleti pénztáros urnál jelentkezzenek.

Műsor: 1. Gaál Ferencz: Szent halmak. Férfikar. 2. a) Major Gy.: Tavasz hangulatok. Nőikar, zongora kísérettel; b) Brahms: Ossián éneke. Nőikar, zongora és 2 kürt kísérettel. 3. a) Bruch M.: Adagio a G-moll hegedűhangversenyből; b) Drdla: Scherzandó. Hegedűn előadja Honigberger Helén operaénekesnő. 4. Bedő: Az estharangok. Vegyeskari solo-octett. Éneklük: Hübner Richárdné, Kuharcz Olivérné, Grósz Frigyesné urasszonyok, Horváth Etuska k. a., Égető Károly, Balázs Ferencz, dr. Hantz Mihály és Székely Béla urak. 5. Koessler János: Végrendelet. (Eötvös.) Vegyeskar, zongorakísérettel. 6. Kjerulf: Hardangeri nászut. Férfikar. 7. Hoppe Rezső: Népdalegyveleg. Férfikar. — Műsor után tánc!

* * *

A Brassói kath. Népszövetség 1912. november hó 23-án (szombaton) a Vigadó (Redout) nagytermében színelőadással összekötött jótékony célú táncestélyt rendez saját otthona javára. Szinre kerül: Papa az oka mindennek. (Bohózat 3 felvonásban. Magyar színre alkalmazta: Steinhauer Ferenc.) Személyek: Borhegyi — Hugyák Tádé, Andor, ennek a fia — Égető Károly, Kondor István, erdészgyakornok — Székely József, Teitelbaum, ügynök — Székely Ignác, Vajdáné Lujza, gazdag özvegy — Gruber Janka. Dóra, ennek a leánya — Gruber Böske, Tilda, unokahuga — Benkő Mariska, Gólya Mátyás, szolga Borhegyinél — Zancsek Rezső Köblősné, cseléd Vajdánénál — Ilyés Anci.

Helyárok: Erkélyülés 1—70-ig 2.40 K, erkély emelvény 1—56-ig 1 kor., körszék 1—100-ig 2 kor., 101—200-ig 1.60 kor., 201—316-ig 1.20 kor. Allóhely 80 fillér. Jegyek előre válthatók Hedwig Hubert úr Kolostor-utcai könyvkereskedésében és este a pénztárnál. Felülfizetések a Népszövetségi Otthon javára köszönettel fogad és hirlapilag nyugtáz a rendezőség. Az előadás kezdete este 8 órakor. Előadás után tánc. A táncjelvény ára: 40 fillér.

* * *

A brassói keresztény szociális szakszervezetek 1912. évi november hó 10-én (vasárnap) a Nr. 1. nagytermében, saját pénztárunk javára táncal egybekötött műkedvelői

előadást rendeznek. Szinre kerül: A „falu rossza.“ Eredeti népszínmű 3 felvonásban. Irtá: Tóth Ede. Személyek: Feledi Gáspár — Gaudi Géza, Boriska és Lajos gyermekei — Kósa Mariska, Nagy Mihály, — Bárti Tercsi, Feledi gyámleánya — Eissmann Etelka, Göndör Sándor — Égető Károly, Finom Rózi — Lukáts Gizella, Csapó gazdaember — Tatár Balázs, Csapóné — Kertész Irén, Sulyokné — Kertész Gizella, Tarisznyásné — Szederyessy Mariska, Öreg paraszt — Kovács Lajos, Csendszitos — Dán András, Kónya kántortanító — Hertel János, Gonosz Pista bakter — Kis János, Gonoszné — Palló Mariska, Cserebogár Jóska — Kozma János, Cene cigányprimás — Tamás Ferenc, Ádus vén cimbalmos — Csutak Gergely, Makkhetes korcsmáros — Bodó Dénes, Jóska legény — Gergely Antal.

Helyárok: I-ső hely 1.60 K. II-ik hely 1.20 K, III-ik hely 1 K, Karzati ülőhely 1 K, Allóhely 50 fill. Jegyek előre válthatók Hedwig Hubert és Társa könyvkereskedésében (Kolostor-utca 29. szám alatt) és a vizsgalmi bizottság tagjainál. A multság kezdete este 8 órakor. Felülfizetések köszönettel fogad és hirlapilag nyugtáz a rendezőség.

Haszonbérbe adatik

1912. november hó 3-án (vasárnap) délelőtt 8 órakor a helyszínen, a zajzoni-út és predeáli vasuti vonal keresztezésénél, kisebb parcellákban az

IRK-féle BIRTOK

50 hold szántóföldje.

**Hubert Hedwig és Társa
KÖNYVKERESKEDÉS**

Brassó, Kolostor-utca 29. szám.

Nagy választék *disztervélpapirokból*, *irodai berendezések* üzleti könyvekben.

**„ADLER“
automobilok**

olaj, auto-pneumatik a legjobbak!

Autokikölcsönzés.

Kerékpár, varrógép és auto-javítás

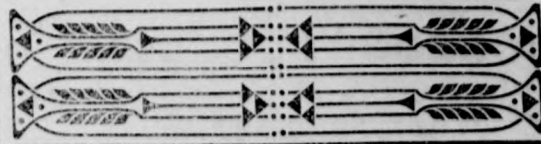
MOOSER MIHÁLY-nál

Brassó, Kapu-utca 39.

NÉVJEGYEK

legszebb kivitelben készülnek

Égető Testvérek
könyvnyomdájában.

**PESTI MAGYAR
KERESKEDELMI BANK**

Brassói Fiókjá.

Alaptőke és tartalékok

172 millió kor.

Ujjonnan épült helyiségében

Kolostor-u. 7.

Safe deposits

(Páncélszekrények a bérlő saját zárja alatt.)

Takarékpénztári betétek
a legjobb kamatoztatás mellett felmondás kikötése nélkül.

Folyó számlák.

Chèque számlák.

Idegen pénznemek vétel és eladása.

Váltó leszámítolás.

Előlegek értékpapírokra.

Tőzsdeügyletek . . . . .
. . . . . lebonyolítása.

Szelvények és kisorsolt értékek díjmentes beváltása.

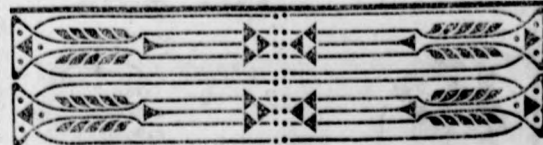
Jelzálogkölcsönök.

Osztálysorsjegy főárusító.

4 és fél százalékos záloglevelei

katonai házasság

óvadéki elfogadtatnak.

Kósa Albert
szabó-üzlet
Brassó, Weisz-Mihály-u. 6.

Ajánlja dus tartalmu szövetraktárát ugy belföldi, mintf inom angol szövetekben. — Elsőrangú kivitel. Kifogástalan szabászat.

Kelemen András
cipész. Ajánlja saját gyártmányu férfi-, női-, valamint gyermekcipőt.
Brassó, Weisz-Mihály-utca 27.

Dr. DEPNER-FÉLE
SZANATÓRIUM
HIRSCHER-utca 15. sz.

Modern magánintézet sebészeti és női betegeknek. — — —
Prospektust küld a vezetőorvos: — —

Dr. DEPNER VILMOS.
Telefon 597.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy a **Pénzügyi-palotában levő** (Fellegvári oldal, a máv. fogyasztási szövetkezettel szemben) **mészárszékemben** naponta **friss, elsőrendű** marha-, disznó- és borjúhúst mérek ki.

rendes napiárban. A nem fogyasztási szövetkezeti tagok is beszerezhetik nálam a hus szükségleteiket.

A népszövetségi tagok pártfogását kéri
KÁDÁR MIHÁLY
mészáros.
Pénzügyi-palota.

Kaphatok
jutányos árak és feltételek mellett **részletfizetésre is**

elsőrangú gyártmányú mindenfajta varrógépek, kerékpárok, fa- és vasbutorok, képek, tükrök, inga- és zsebórák, arany-nemű, szalon-garnitúrák, divánok, matracok, fali- és futó-szőnyegek, paplanok, mindenfajta vásznak, köntöskelmék, kész férfi- és fiuruhák, esetleg mérték után is készítek. — Nagy választék nemzeti zászlókban.

Szöllősy Zs.
Brassó, Kapu-utca 69.
Ügynökök megfelelő fizetés mellett felvételnek.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

Ma és minden nap
DRECHSLER-utóda
kávéházban a hírnemes **ROTH ALBERT**, a nagyszékely cigányprimás és öccse, **VILMOS** tárogató művész zenekara hangversenyt tart.

Lapkihordó asszonyokat
sürgősen keres
a Brassói Ujlap kiadóhivatala.

Ásványviz! Ujdonság!

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy a zajzoni „Béla forrás“ jód-tartalmu vizét forgalomba hoztam, mely minden gyógyszerár, drogeria, kávéház, vendéglő és egyes kereskedésben kapható.

Ezen ásványviz kitűnő gyógyhatásáról **Hankó Vilmos dr.** országos vegyelemző, mint **Hantz Mihály dr.** vm. főorvos urak akkép nyilatkoztak, hogy a zajzoni „Béla forrás“ vize különösen ajánlható: **anyagcsere-zavarásnál, minő vérszegénység, vérbajok, glümökör, továbbá érelmeszesedés ellen, a légző-és emésztőszervek hurutos megbetegedéseinél, csúzos és köszvényes bajok, valamint vesebántalmaknál.**

Figyelemre méltó jód-tartalmánál fogva főképp **gyermekeknek és serdülőknek.**

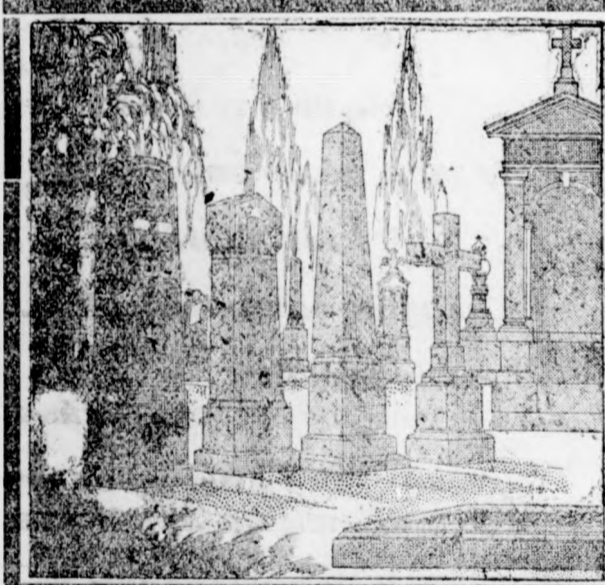
Borral keverve, kellemes üdítő ital gyanánt szolgál.

Tekintettel Zajzonnak Brassóhoz való közelségére, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a „Béla“ gyógyásványvizet 10 üvegenként a 10 fillérral házhoz szállíthatom.

Megrendelések még aznap eszközöltenek.

Központi raktár és kutkezelőség: **Brassó, Tehénpiac 3. Telefon: 469.**

Teljes tisztelettel:
Schuster Lajos
ásványviz kezelő.

Sirkőraktár és mindennemű kőfaragó vállalat
Herzum Ferenc és Károly
Brassóban, Vasut-utca 58-B. : A MÁV. állomás közelében.

Állandó nagy raktárt tartunk: kész sirkővekben fehér márványból, laborador, fekete svéd gránit, syanit, trachid és homokkőből.

Elvállalunk és szállítunk: különleges sirkőveket, átalakításokat, áthelyezést, ugy helyben, mint vidéken is. Megrendelésre készítünk mindenféle kőfaragó munkát kicsinyben és nagyban, bármely hazai kőből, vagy márványból. — — —

Saját kőbányával rendelkezünk. Olcsó, valamint pontos kiszolgálás mellett bárkivel versenyképesek vagyunk.

A Római Császár
vendéglői borkimérésben (Árvaház-u. 3.) kitűnő
Eredeti erdélyi borok
kaphatók. —o—o— Elismert jó konyha!

HEDWIG HUBERT
virágterme.
BRASSÓ,
Kolostor-u. 23. Telefon sz. 500.

Fogtechnikai műterem!
GUST RICHARD
Brassó, Gyümölcs-sor 19. — Távbeszélő 3-14. sz.
Rendel: 9—12 és 2—5-ig
— Kitüntetve —
Berlinben 1907

Málnási Mária-forrás
természetes alkalikus sós savanyu-víz. Legkiválóbb köptető- és étvágyemelő szer.
Kapható mindenütt!
Kutkezelőség: BRASSÓ.

Országos igazgyűlölet által kitüntetett nagy ezüst éremmel!
Krisztián József és fia
keresztény katolikus cég.
A pécsi főszékesegyház és számtalan plebánia szállítója.
Alapítottait: 1880-ban.
Méhviaszgyertyagyár P é c s.
Főtüzlet: Ozigeti ország-út 3.
Fióküzlet: Jókai-tér 9.
Ajánlja a Főtisztelendő papság figyelmébe preparált, füstnélküli méhviaszgyertyáit.